

Til Socialudvalget

bilag 1: Temadrøftelse om efterværn

Baggrund og indhold

Socialudvalget bad i december 2012 om et oplæg til en temadrøftelse om efterværn. For at imødekomme dette, har Socialforvaltningen undersøgt brugen af efterværn og sammenhængen mellem efterværn og den støtte, der i øvrigt gives til børn og unge i Socialforvaltningen. Dette uddybes i dette notat under overskrifterne:

1. Rammerne for Efterværn
2. Udviklingen i brugen af efterværn 2009-2012
3. Anbefalinger af Socialforvaltningens fremadrettede arbejde med unge

1. Rammerne for efterværn

En del af de børn og unge, der har fået hjælp og støtte af Socialforvaltningen, kan få efterværn, når de er mellem 18 og 23 år.

Kommunen skal tilbyde støtte (efterværn) til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning for den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået med at modtage støtte. Reglerne om efterværn findes i servicelovens § 76.

For at iværksætte efterværn kræves det, at den unge **enten** har været anbragt umiddelbart op til det fyldte 18. år, **eller er tilknyttet en fast kontaktperson ved det fyldte 18. år.**

Det væsentligste kriterium ved vurderingen af, om der skal iværksættes efterværn er, om efterværnet vil kunne bidrage til, at den unge får en bedre overgang til voksenlivet. Det kan for eksempel være at bidrage til bedre indføring på arbejdsmarkedet, give støtte til gennemførelsen af en uddannelse eller give en mere glidende overgang til en selvstændig bolig. Det er også afgørende, at den unge vil profitere af efterværnet. Der skal således være udsigt til en positiv udvikling for den unge i perioden med efterværn, men det er ikke et krav, at den unge skal blive helt selvhjulpne som følge af efterværnet. Der kan således godt iværksættes efterværn, selvom det vurderes, at den unge på længere sigt får behov for støtte i voksensystemet.

23-04-2013

Sagsnr.
2013-44952

Dokumentnr.
2013-331724

Sagsbehandler
Stine Sada Nogawa

**Mål- og
Rammekontoret
for Børn og Familier**

Bernstorffsgade 17, 362,
3
1592 København V

Telefon
4049 9925

Mobil
4049 9925

E-mail
ZC4F@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683014

Der er dog ikke tale om efterværn, men et ophold efter voksenreglerne, hvis den unge alene bliver flyttet fra en institution for børn og unge til en institution for voksne, uden at der sker ændringer den unges levevilkår, f.eks. i form af uddannelse eller job.

For unge, der er anbragt udenfor hjemmet, kan kommunen tilbyde efterværn i form af:

- At et døgnophold på et anbringelsessted bliver opretholdt, dvs. at den unge fortsætter med at være anbragt,
- At den unge får en fast kontaktperson,
- At der bliver etableret en udslusningsordning fra det hidtidige anbringelsessted, og
- At den unge får andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge fx psykologsamtaler eller netværksgrupper.

For unge, der har en fast kontaktperson, kan kommunen opretholde kontaktpersonsordningen.

Kommunen skal endvidere tilbyde unge, der er tvangsanbragt eller anbragt på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, støtte i form af en fast kontaktperson.

Tilbud om efterværn ophører, når efterværnet ikke længere opfylder sit formål eller når den unge fylder 23 år.

Der er mulighed for at genetablere efterværn, hvis den unge fortryder at have afvist tilbud om støtte, hvis den unges situation ændrer sig og der opstår et behov for støtte, som ikke var til stede ved det 18. år, eller hvis efterværn er ophørt, og der opstår et nyt behov for efterværn. Nogle unge, som er berettiget til efterværn, ønsker ikke at modtage efterværn, fordi de efter mange års kontakt med kommunen har udviklet en form for systemlede.

Der skal senest 6 måneder før den unge fylder 18 år tages stilling til, om der skal iværksættes efterværn.

Det er den kommune, hvori den unge befinder sig ved det 18 år, der træffer afgørelse om efterværn. I København er det BFCK, der træffer afgørelsen. Hvis en ung er anbragt uden for Københavns Kommune, er det den nye opholdskommune der træffer afgørelse om efterværn,

fordi den unge får selvstændig opholdskommune, når den unge fylder 18 år. I den situation udarbejder BFCK en handleplan for den unge 6 måneder før det fyldte 18 år, som alene er vejledende for den nye kommune. Ny kommune er herefter handlekommuner for den unge, også selv om betalingsansvaret fortsat vil ligge hos Københavns Kommune.

Der kan i særlige tilfælde indgås en aftale mellem to kommuner under retssikkerhedslovens § 9 stk 6 om at Københavns Kommune fortsætter at være handlekommune, hvis der fx er tale om et kortvarigt efterværnsforløb og den unge forventes retur til København.

16+ handleplan

Forud for selve efterværnet, arbejdes der allerede fra det 16. år ud fra en 16+ handleplan. Det er lovbestemt, at der skal udarbejdes en 16 + handleplan for alle unge, der har en sag i børnefamilieenheden, herunder anbragte børn. 16+ handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og skal indeholde konkrete tiltag, der skal medvirke til, at den unge forberedes på en overgang til voksenlivet.

I handleplanen skal der være fokus på selvstændig bolig, uddannelse og jobmuligheder, selvstændig livsførelse mv. Handleplanen kan i første omgang kræve et samarbejde med den lokale U og U vejleder fra BUF og senere et samarbejde med BIF og SCK.

2. Udviklingen i brugen af efterværn 2009-2012

I tabellen nedenfor ses udviklingen for potentielle efterværnere og unge, som henholdsvis modtager eller ikke modtager støtte efter det attende år. Potentielle efterværnere skal i denne sammenhæng forstås som unge, der er i målgruppen for at få efterværn.

I 2009 var der 575 unge potentielle efterværnere. Fra 2009 til 2012 er gruppen af potentielle efterværnere steget fra 575 til 624, svarende til en stigning på 9 %. I samme periode er antallet af unge, der modtager efterværn steget med 26 %. I 2012 modtog 94 % af de unge, der har været anbragt eller tilknyttet en fast kontaktperson ved det fyldte 18. år.

Tabel 1: Udvikling i potentielle efterværnere og fordelingen mellem unge med og uden støtte efter det 18. år

	Potentielle efterværner	Antal unge uden støtte	Antal unge med støtte
2009	575	110	465
2010	629	44	585
2011	635	38	597
2012	624	37	587
Udvikling fra 2009-2012	+ 9 %	- 66 %	+ 26 %

Hvis vi ser lidt nærmere på udviklingen af de 575 18 årige, der var berettiget til efterværn i 2009 viser det sig, at i 2012 havde 145 en sag i voksensystemet, svarende til 25 %.

Af de 145 personer der i 2012 havde en sag i voksensystemet havde 107 fået efterværn, mens 38 ikke havde fået efterværn.

Af tabel 3 fremgår det, at 35 % af de unge, som *ikke* modtog efterværn, i 2012 havde en sag i voksenområdet. Til sammenligning havde 23 % af de unge, som *modtog* efterværn en sag i voksenheden.

Tabel 3 Fordelingen af sager på voksenområdet for unge med efterværn og unge uden efterværn

	Antal sager på voksenområdet	Fordeling i procent
Unge med efterværn	107	23 %
Unge uden efterværn	38	35 %
<i>I alt</i>	<i>145</i>	<i>25 %</i>

Med forbehold for det spinkle talgrundlag, kan dette tage som et forsigtigt udtryk for, at unge, der modtager efterværn, klarer sig bedre i voksenlivet end dem, der vælger ikke at modtage efterværn.

Et nærmere kig på fordelingen mellem typer af sager på voksenområdet indikerer graden af belastning hos de unge. Hovedparten af de sager, som de 145 personer havde i voksensystemet ligger i regi af SCK modtageenheden (75 ud af 145 sager). Her behandles de lettere sager, som vejledning, ansøgning om enkeltydelser.

De resterende 62 sager (ud af 145) fordeler sig over andre sager med en lidt tungere belastningsgrad, herunder f.eks. støttekontaktpersoner, indstilling til boliger og boligsociale opgaver.

Refusionssager

Svarende til det generelle billede af en øget brug af efterværn, har der også været en stigning i antallet af refusionssager. Her er der tale om sager, hvor Københavns Kommune afholder udgiften på unge, der er anbragt uden for Kommunen. I 2009 blev der udbetalt mellemkommunal refusion til unge over 18 år i 99 sager, mens dette i 2012 er steget til 194. Altså over en fordobling.

Tabel 4: Udviklingen i sager med refusion for unge 18+ år.

	Antal refusionssager for unge over 18 år
2009	99
2010	174
2011	167
2012	194

Det er tænkeligt, at der med den nye hybelinstitution er bedre mulighed for at planlægge en helhedsorienteret overgang til voksenlivet for unge, der har været anbragt i andre kommuner, som ønsker at vende tilbage til København.

3. Anbefalinger af Socialforvaltningens fremadrettede arbejde med unge

På baggrund af datatræk, som er foretaget i forbindelse med snitfladeanalyser, fremgår det, at ud af alle unge 18-årige, der modtager ydelser fra jobcenteret, har ca. 60 % haft en sag i Socialforvaltningen, heraf har knap 21 % været anbragt. De 60 % er medregnet børn og unge med handicap.

Kommunen har et særligt ansvar for at sikre at de børn, der er anbragt udenfor hjemmet, får de samme muligheder som andre børn og unge. Det er vanskeligt at forholde sig til efterværn, uden også at se på den sammenhæng som handler om at give andre unge, der modtager støtte fra Socialforvaltningen, en god overgang til voksenlivet. Københavns Kommunes har i strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier fokus på *God overgang til voksenlivet*.

En del af de udfordringer, der kendetegner unge mellem 15 og 25 år, hvoraf nogle er i målgruppen til efterværn, er allerede Socialforvaltningen bekendt.

Nogle af de udfordringer, som Socialforvaltningen har identificeret, og som knytter sig til samarbejdet med andre forvaltninger, forsøges løst i det arbejde, der allerede foregår i de snitfladeanalyser, der er igangsat på foranledning af strukturudvalgsarbejdet. Her anbefaler Socialforvaltningen en udbredelse af Triangelsamarbejdet mellem BUF, SOF og BIF til alle bydele. Herudover fremkommer Socialforvaltningen med et spareforslag, der foreslår en styrket 15+ indsats på tværs af lokale børnefamilieenheder, der kan understøtte arbejdet med at skabe *God overgang til voksenlivet*.

Socialforvaltningen ønsker at igangsætte et projekt ”Den gode overgang” hvor der arbejdes videre på at forbedre de unges overgang til voksenlivet.

Projektet skal identificere de udfordringer, som kendetegner målgruppen (unge i alderen 15-25 år), samt fremkomme med konkrete løsningsforslag.

Der vil i projektet være behov for at se på:

- Snitflader mellem børne- og voksenområdet
- Om der unge, som ikke er i målgruppen for efterværn, der har behov for støtte
- 16+ handleplanen
- Unge med misbrug
- Bolig og hjemløshed blandt unge
- Psykisk syge/skrøbelige unge